

Slavenski dom

Ste. 240

V Ljubljani, v torek, 20. oktobra 1936

Leto 1.

Pravi nameni Cianovega obiska v Berlinu in pri Hitlerju:

Nemčija prizna italijansko cesarstvo, obe državi pa španske nacionaliste

Rim, 20. oktobra. o. Sinoči ob 19 je odpotoval z letalom v Berlin italijanski zunanji minister grof Ciano na dolgo napovedani obisk pri voditeljih nemške države.

Mislilo, da se bo grof Ciano sestal z von Neurathom in Hitlerjem in da se bodo njegovi pogovori nanašali na pripravljanje italijansko-avstrijsko-madžarske konference na Dunaju 9. novembra t. l. o italijanskem stališču nasproti novemu Locarnu, odkar se je Belgija vrnila k nevtralnosti. Zlasti bodo pa ti razgovori posvečeni komunističnemu vprašanju in borbi zoper komunizem v Evropi. Ta obisk je dejansko kronanje cele vrste drugih obiskov zadnjih tednov po končani vojni v vzh. Afriki, ko so Rossoni, Alfieri, general Vale in vojvoda Piemontski odšli v Berlin, z nemške strani je pa dr. Göttschke odšel v Benetke, se je g. Frank razgovarjal z grofom Ciano v Rimu in si je general Milch ogledal letalske naprave v Italiji. Danes pričakujejo tudi obisk generala Himmlerja, šefa nemške policije, še ta mesec se pripelje v Rim Baldur v. Schirach, vodja hitlerjevskih mladine. Včeraj se je udeležila svečanosti italijanske policije nemška policijska delegacija. Jutri se pripelje v Italijo precejšnja skupina nemških industrijcev, da si ogleda severne pokrajine in Rim; med njimi so tudi Brandelenburg, predsednik skupine nemške industrije, Berchmayer, predsednik kemijske industrije, in okoli 20 osebnosti iz krogov elektrotehniške industrije, mehanične industrije in industrije celuloze. Ena od teh osebnosti je predsednik glavnega odbora društva za zaščito pred letalskimi napadi. Ta delegacija si bo ogledala tudi tovarne vojnega gradiva.

»Giornale d'Italia« razlaga obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Berlinu. Clankar Gajda pravi med drugim, da sestanku grofa Ciana s Hitlerjem in v. Neurathom nikakor ni namen ustanovitve kakšnih blokov, in tudi ne, da bi koga prestrašili. Nasprotno, temu sestanku je namen

utrditi mir, ki je Italiji potreben v svrhu izgradnje imperija, Nemčiji pa v svrhu notranje preureditve. Italija in Nemčija imata enako realistično zasnovano o miru, ki naj ga inspirira načelo mednarodne pravice in konkretno ravnotežje sil.

Pravi namen: Španija in protiboljševiška fronta

Po vestih iz dobro poučenih rimskih in berlinskih krogov pa je pravi namen Cianovega obiska čisto drugi. Ta namen je v zvezi z uradno proglasitvijo italijanskega cesarstva, katero pripravlja Mussolini prihodnji mesec z novo ustavo. Gre za to, da Nemčija kot prva velesila prizna novi italijanski imperij ter s tem tudi akt prva uradno prizna italijansko zasedbo Abesinije. Ta zadeva se tiče Italije in italijanskih koristi.

Ciano, ki ni drugega, kakor poslanec Mussolinijev pa bo s Hitlerjem v Berchtesgaden razpravljati še o drugih stvareh in zadevah, ki se tičejo obeh držav. Tako je najbrž že docela gotovo, da bosta Italija in Nemčija o tem sporazumu uradno priznali nacionalistično špansko vladu v Burgosu, jo proglasili za vlado zavezniške države ter ji potem odkrito začeli pomagati. Ta korak sta Italija in Nemčija primorani storiti, če hočeta ostati zvesti svojim načelom glede boljševizma. S tem priznanjem bo seveda najhujše udarjena Francija, ki je do zdaj uradno simpatizirala z vlado španske ljudske fronte.

Tretji uspeh, odnosno posledica Cianovega obiska pri Hitlerju pa bo v tem, da bosta Nemčija in Italija določili vse točke, ki so potrebne za propagandno križarsko vojno proti komunizmu in njegovi politični predstavnici sovjetski Rusiji. Ta protiboljševiški blok, v ka-

terega bosta vstopili tudi Avstrija in Madžarska, je stara Hitlerjeva zamisel. Komunistična nevarnost v Španiji sili tako Nemčijo kakor Italijo do odločitve v boju proti boljševizmu.

Kaj bo še na programu

Berlin, 20. oktobra. o. V Berlinu polagajo na Ciano obisk veliko važnost in pažnjo. Poudarjajo, da bo Ciano spremljalo pri tem obisku več italijanskih zunanjepolitičnih strokovnjakov, ki bodo pomagali izdelati sporazum med Italijo in Nemčijo v vseh vprašanih evropske politike, ki so danes važne. Ta vprašanja so: položaj, ki je nastal v Evropi zaradi francosko-sovjetske pogodbe in njene okrepitve. Dalje vprašanje belgijske najnovejšje politike, ko se Belgija hoče izogniti vsem svojim obrambnim zavezniškim dolžnostim. Velikega pomena bo pri teh razgovorih tudi vprašanje o položaju na Sredozemlju in v kolonijah. Nemčija bo skušala doseči od Italije, da prizna Italija njene pravice do kolonij, za kar ji bo Nemčija priznala njene osvojitve v Vzhodni Afriki.

Cianov obisk v Berlinu ni samo nekaj slučajnega, da se doseže sporazum v trenutnih vprašanjih, marveč ima namen spraviti v soglasje svo zunanjo in notranjo politiko dveh velikih držav, ki imata iste namene in iste potrebe.

Berlinsko časopisje navdušeno pozdravlja Mussolinijevog poslanca in pravi, da so osebni stiki med državniški neskončno uspešnejši, kakor pa še take mednarodne konference, kjer se samo govori in kjer se sklepajo sami nepotrebni kompromisi. Dalje zatrjujejo nemški listi, da je položaj v Evropi tako nevaren in zapleten, da je nujno, da Italija in Nemčija in srednjeevropske sile jasno pregledajo položaj in iščejo sredstev, kako bi ga razčistile.

Goering - diktator

Berlin, 20. oktobra. o. Hitler je sinoči izdal odlok za izvedbo štiriletk, katero je sklenil zadnji kongres narodnosocialistične stranke v Nürnbergu. Štiriletk ima namen, da spravi na dan in izkoristi vse skrivne sile nemškega naroda, te ali one vrste, in da ustvari sporazumno sodelovanje med vsemi panogami nemškega državnega in političnega življenja. S sinočnjim odlokom je Hitler poveril te moralne in gospodarske štiriletk generalu Göringju, ki ima neomejeno oblast, da lahko izda vse potrebne ukrepe, ki se mu zde za izvedbo tega načrta primerni.

Norveške volitve

Oslo, 20. okt. Volitve v parlament so se končale z neverjetno veliko udeležbo volilcev. Po rezultatih, ki so znani do polnoči, se lahko zaključuje, da bo delavska stranka od 150 mandatov v parlamentu imela 71 mandatorov napram 69, ki jih je imela dosedaj. Meščanske levčarske stranke beležijo po dosedanjih rezultatih izredno naraščanje svojih glasov. Narasle so za 34 odst. Kmečka stranka ima isto število glasov, kakor poprej. Nacionalni blok je dobil mnogo manj glasov, kakor pri volitvah leta 1933 in verjetno ne bo imel nobenega mandata v parlamentu.

Burja na morjih

London, 20. oktobra. Strašna burja, ki besni nad celim Atlantskim oceanom, je povzročila velike škode na obrežju Anglije. Veleparnik »Queen Mary«, ki je na poti v New York, se na odprtem morju bori z nevihto. Radi velikega gibanja ladje je prišlo na parniku do več nesreč. Med temi je bilo več potnikov lažje ali težje ranjenih.

9505 avstrijskih miličnikov je priseglo včeraj v popolni bojni opravi.

Obletniko zmage pri Vittorio Veneto, ko so Italijani predrl umikajočo se avstrijsko fronto s pomočjo Francozov, Angležev in Amerikancev, bodo s posebnimi slovesnostmi proslavili letos 4. novembra.

Orožje za francoske fašiste se zbira v cerkvah in samostanih, piše francosko levčarsko časopisje. Stara pretveza! Ker v Španiji ni nobene cerkve več, bi se radi rdeči rešitelji človeštva začeli trenirati v Franciji. Preiskave so dožnale, da komunisti, kakor po navadi, lažejo.

Osamitev sovjetske Rusije je zahteval v svojem govoru v Oxfordu bivši kolonialni minister Amery. V Evropi ne bo prej miru, dokler se ne posreči Franciji odpreti oči in je prepričati, da se mora otrsiti sovjetske Rusije.

Knut Hansum, veliki norveški pisatelj, je v listu »Fritt Folk« javno povedal, da je vnet pristaša norveškega nacionalističnega gibanja »Nasjonal Samling«, katerega voditelj je Vidkun Quisling. »Če bi imel deset glasov pri volitvah, bi vse dobil Quisling. Njegovega neubogljivega značaja in volje nam je v teh časih treba,« tako končuje veliki pisatelj svojo izjavo.

London, 20. oktobra. AA. Reuter: Menijo, da bo Rusija svojo pritožbo, ki jo je vložila pri nevtralnostnem odboru, sedaj poslala Zvezi narodov.

London, 20. oktobra. AA. Stefani: Angleška vlada je sklenila, da še ne bo odgovorila na nemško noto glede Locarna. Vlada pripravlja obširnejši memorandum o vsem tem problemu.

Vesti 20. oktobra

Jugoslovansko odposlanstvo za petrolejski sporazum z Romunijo je sinoči prišlo v Bukarešto in bo izdelalo skupno z romunskimi zastopniki natančen načrt o oskrbovanju našega brodograjskega letalstva z bencinom in nafto.

Glede Belgije pišejo angleški listi, da je zadnji korak zanjo zelo škodljiv, zakaj čimbolj se bo Belgija oddaljevala od velesil, tem večje stroške bo imela za svojo obrambo.

Hud boj pri Tel-Avivu v Palestini je bil včeraj med angleškimi četami in Arabci, ki so hoteli judovsko prestolnico napasti. V boju sta bila dva Arabca ubita, deset pa težko ranjenih.

20 komunistov so aretirali v Varšavi, ker so imeli tajno zborovanje v neki judovski knjigarni.

Trgovski razgovori med Romunijo in Italijo se začne te dni v Rimu, kamor je že odpotoval ravnatelj romunskega izvoznega zavoda.

105 let stari italijanski vojvoda Borea d'Olmo, častni prefekt kraljevske hiše je umrl v Sanremu. Pokojni je bil najstarejši človek v italijanskem plemištvu in je v mladosti bil paž na dvoru sardinskega kralja Alberta ter minister skupaj s Cavourjem.

Poljska bo stanovska država, tako pišejo poljski listi o notranjih spremembah, ki jih pripravlja general Ridz-Smygli. Imela bo milico, ki bo politično vzgajala ljudstvo. Judje pa bodo dobili podobno položaj, kakor ga imajo v Nemčiji.

Gospodarski svet MZ je zboroval v Pragi ter prejel precej važnih predlogov za gospodarsko sodelovanje med državami MZ. Ti predlogi se nanašajo na poštno zvezo, tujski promet, državne banke, socialno zavarovanje, plovbo na Donavi itd.

25 letno mirovno pogodbo z Italijo, Francijo in Anglijo predlaga Nemčija, za ohranitev miru v Evropi.

Velika nesoglasja v francoski ljudski fronti so v resnici in sicer zaradi komunistov, tako je priznal v svojem nedeljskem govoru Leon Blum, ki je komuniste ostro prijel zaradi težav, ki jih s svojimi razgrajskimi dejanji povzročajo francoski vladi.

Trgovinska pogajanja z Nemčijo, ki jih naša in nemška delegacija imata v Dresdenu, se bližajo koncu in bodo zaključena z uspehom.

Poljski poslanci in ministri so včeraj uradno obiskali Gdansk in se z zastopniki avtonomnega mesta razgovarjali o gospodarskih potrebah.

Rimski fašistovski pozdrav je za svoje člane vpeljala narodna kmečka stranka v Romuniji. Ko dvigajo roko, morajo reči zmeraj besedo »pravica!«.

Spomenik švedskemu kralju Karlu VII. zaradi zmage nad Rusi leta 1700, so odkrili v Revalu v navzočnosti švedskega princa Gustava Adolfa.

Levica in desnica sta se stopili v nedeljo v nekem velikem pariškem hotelu in je bilo sedem ranjenih.

Zakon za pobijanje političnih neredov bo izdelal odbor angleške vlade in ga bo zbornica sprejela na svoji prvi seji.

Vihar je iztril vlak na vzhodnem Pruskem pri Stetinu. Ranjenih je sedem oseb.

Tri indijske templje so požgali muslimani pri zadnjih neredih v Bombaju. Policija je včeraj aretirala 300 demonstrantov.

Velike poplave ob Severnem morju v Nemčiji se širijo, v Cuxhavenu je voda poplavlila četrtino mesta.

Francoski vojni minister je v Sedanu pregledaval francoske čete in izjavil, da francoska vojska ne grozi nikomur, pač pa predstavlja jamstvo za mir in dejansko oboroženo ljudstvo.

Holandska prestolonaslednica Juliana je dospela v Berlin in bo obiskala starše svojega zaročenca princa Ferdinanda Lippe Biesterfelda.

Pravni odbor mednarodne trgovske zbornice je 53-členski zasedal v Parizu in pozdravil francosko-amerikanski dogovor o valutah.

Ogenj na parniku »Vulcania« so po poročilih družbe, ki je lastnica parnika, pogasili brez škode in pluje ladja naprej v New York.

Zborovanje za pomoč španskim nacionalistom je bilo včeraj v Parizu, na njem so govorili poslanci in senatorji desničarskih strank.

Oprednost proti Nemčiji je priporočal na shodu angleške konservativne stranke v Manchesteru poslanec Cresby. Dejal je, da po njegovi sodbi želi Rusija mir. Ni pa povedal, kakšen ih za katero ceno.

Bolgarski poslanec Dobrev je bil aretiran, ker je skušal na tistem osnovati bolgarsko komunistično stranko.

Gonjo proti rexizmu so začeli vladi naklonjeni listi v Belgiji, zaradi shoda, ki ga bodo rexisti imeli v nedeljo v Bruslju, kamor bo prišlo 200.000 članov te stranke.

Eskontno mero je znižala holandska narodna banka.

Nemčija ojačuje svoje posadke na levem bregu Rena in ima ob Renu že 36 divizij.

Veliko tihoapstvo s foto-aparati iz Nemčije na Balkan so ugotovile avstrijske in madžarske carinske oblasti na mej. Zaplenile so veliko aparatov.

Velika zmeda zaradi egiptovskega funta je nastala na angleških tržiščih z bombažem, ker je egiptovska vlada napovedala, da bo pretrgala zvezo med angleškim in egiptovskim funtom.

V Rusiji streljajo dalje, kakor poročajo poljski listi. Tako so zadnje dni v Tievu ustrelili vrhovnega rabina Maksa Erojka, ki je bil poljski državljani. Zakaj, se ne ve.

General Molla napoveduje padec Madrida

Sevilla, 20. oktobra. o. General Molla je imel sinoči govor po radiu, v katerem je slikal položaj na bojiščih z vojaškega stališča. Prikazal je natančno vse uspehe nacionalistov in položaj, v katerem je Madrid. Napovedal je, da bodo bele čete prišle v Madrid v nekaj dneh, in sicer takrat, ko bo njihovo prodiranje docela zavarovano. V Madridu bodo beli prizanašali, kar bo dalo. Operacije, ki so jih beli začeli na frontah okoli Madrida, so se posrečile po načrtu.

Kar se liče položaja na bojiščih, se na obeh straneh razvija pod vplisom osvoboditve Oviedo. Ujetniki, ki so pribežali na stran belih, pravijo, da poveljujejo komunističnim četam sami tuji častniki, in sicer Rusi, Francozi in Belgijci. To je bilo zadnje dni tudi čutili.

Nacionalistom se je posrečilo nati v Siquenzi ostanke tamošnjega škofa, ki so ga anarhisti tik pred zavzetjem mesta po belih živega sežgali. Ostanke nesrečnega duhovnika so pokopali z vsemi častmi in dostojanstvom.

Oviedo prost

Oviedo, 19. oktobra. AA. Posebni Havasov dopisnik poroča: V soboto zvečer ob 20.30 sta se v ulici Debrija, ne daleč od severne pošte, srečala in poljubila general Arand, branilec Oviedo, in polkovnik Martin Alonzo, ki je pripeljal čete, ki so osvobodile Oviedo. Tri mesece je bilo mesto oblegano. Topniško streljanje je uničilo mnogo arhitektonskih in umetniških vrednosti. Menijo, da je posadka Oviedo imela najmanj 1000 mrtvih in ranjenih. Častniki so bili skoraj vsi pobiti. V borbi je bilo ubitih pet višjih in 35 nižjih častnikov. V mestu je že pošel ves živež. Hitro so poslali v mesto 40 tovornih avtomobilov živeža.

Poročevalec je izvedel nove podrobnosti o osvoboditvi obleganega Oviedo. Med najvažnejše dogodke predvčeršnjih bojev, ki so se končali z osvoboditvijo Oviedo, je bil napad nacionalističnih čet čez reko Noro, ki so jo nacionalisti prebrodili ob 15. uri. Nekaj oddelkov se je borilo stoji v vodi do prs. Zadnji odločilni boji so bili v samem mestu in po ulicah okrog severne železniške postaje, kjer so se marksisti utrli v posameznih hišah in se obupno upirali. Hrib Maranco, ki obvladuje Oviedo, so zavzeli v napadu. Tod so bili boji od moča do moča. Marksisti so med umikom zažgali veliko število hiš v posameznih predmestjih Oviedo.

Vlada poroča: Nič novega

Madrid 19. oktobra. AA. Havas: Uradno poročilo o položaju na severni in severozahodni fronti pravi da je položaj na osrednji bojišču nespremenjen. Tudi na vzhodnem odseku je položaj isti. Vlade čete nadaljujejo borbo po ulicah Oviedo in postopno zavzemajo postopja, v kateri so se utrli uporniki. Oddelki rudarjev se divje bore s četami upornikov, ki so iz Galicije prišle na pomoč obleganemu Oviedu. Vlade čete so prizadejale mnogo izgub upornikom. Na aragonski fronti so uporniki napadli postojanke vladnih čet na odseku pri Tierci. Na odseku pri Codaubieru so vladne čete zavzele tri važne položaje.

Na južni fronti ni bilo posebnih izprememb. Na osrednji fronti pri Somosierrri je prišlo do hudega topniškega dvoboja. Zdi se, da se je vladnemu topništvu posrečilo razbiti več baterij. Nadaljuje se pritisk upornikov na odseku

fronte pri Roblodecaval. Na odseku pri Oljasu so vladne čete obsule uporniške položaje s hudim streljanjem. Na odseku pri Siguenci so vladne čete izvedle protinapad in zavzele važen položaj.

Rdeči predsedniki se objemajo

Barcelona, 20. oktobra. Havas: Predsednik republike Azana je prišel v Barcelono sinoči ob 20 in se takoj podal v palačo generalidada. V njegovem spremstvu je bil prvi svetovalec katalonskega parlamenta Taradellas, ki mu je šel nasproti skupaj z več ministri. Delovni minister madridske vlade je bil že nekaj dni v Barceloni. V predsedniškem spremstvu je bil tudi general Masquellat, načelnik vojaške hiše predsednika republike. Dasi o obisku predsednika Azane ni bilo ničesar objavljeno, se je vendarle zbrala pred palačo velika množica ljudi, ki je vzklikala: »Živela republika, živela Katalonija!« Nasproti mu je prišel predsednik generalidada Companys in oba predsednika sta se objela, nakar sta odšla v pisarno Companysa, kjer sta ostala dalje časa v razgovoru. Azana je obiskal Barcelono, da se tako osebno zahvali Kataloniji za pomoč v borbi za republiko.

Azana bo začasno stanoval v palači predsedstva katalonskega parlamenta. O njegovem obisku je bilo objavljeno naslednje uradno poročilo:

Predsednik je s svojim potovanjem po Kataloniji začel vrsto uradnih obiskov patriotom, se bore za Španijo. Njegov prvi obisk je naravno veljal Barceloni in Kataloniji, ki je že od 19. julija v prvi vrsti borbe za republiko. Na vsej svoji poti je bil predsednik sprejet z vzkliki »živela republika in živela Španija«. Objem obeh predsednikov na stopnišču palače generalidada bo ojačal nerazrušljive vezi naših narodov v njihovi borbi za svobodo.

Blum napoveduje socialistično „svobodo“ tiska

Pariz, 20. oktobra. AA. Havas: Pri svečanstvih v Luna Parku je pred veliko množico govoril ob 23. uri ministrski predsednik Leon Blum, ki so ga navzoči pozdravili z največjim navdušenjem. V svojem govoru je Blum najprej izjavil, da je prepričan o trdnosti ljudske fronte. Tokrat hoče govoriti samo o stranknem gasilu »Populaire« in o tisku sploh. Tisk je vprašanje, ki mu moramo posvetiti največjo pozornost. Ko se sestane parlament, bomo predložili zakon o tisku. To je zelo potrebno. Odredili bomo stroge kazni proti profesionalnim klevetnikom. Če bi te osebe vedele, da jih bo vsaka nova kleveta stala nekaj stotisoč frankov, potem bi bile mogoče nekoliko bolj obzirne. Zahtevali bomo od listov, da javno objavijo, odkod imajo sredstva za svojo gonjo in da sproti polagajo javne obračune. Organizirali bomo tudi kontrolo nad objavo teh obračunov. Vse to bomo gotovo storili. To je potrebno, toda to še ni dovolj. Ves narod se mora boriti proti takemu tisku. V mednarodnem življenju je stranka, ki je dala vzgled za tako postopanje. To je angleška delavska stranka, ki je iz svojega lista ustvarila glasilo, ki je mnogo močnejše ko vsa druga glasila. Naš »Populaire« se bo iz dneva v dan bolj razvijal

Gospodarstvo „gospodarskih“ list Gimnazija v M. Soboti popolna

Ljubljana, 20. okt.

Pri zadnjih občinskih volitvah leta 1933 so prišli na čelo naših občin ljudje, ki so za vse prej, kakor za vodstvo občin. Tedanja vsemogočna JNS je pobirala ljudi, kjerkoli jih je našla in se pri tem ni ozirala, ali so ljudje sposobni za vodstvo občin ali ne. Ni čuda, da so se na županiških stolcih znašli možje, ki bi morda bili dobri gospodarji na svojih kmetijah, ki pa nikakor ne morejo zadostiti zahtevam župana v slovenski občini.

Iz vseh krajev dobivamo poročila, kako se gospodarji, oziroma, kako so gospodarili ti JNS-arski izvoljenci v teh občinah. Dasi gre v več primerih za župane, ki radi svoje neizobraženosti niso mogli voditi občin tako, kakor bi morali, gre v večini primerov za ljudi, ki tudi iz drugih razlogov ne spadajo na županska mesta.

Občine brez sej in zapisnikov

Zanimivo je poročilo iz nekega kraja, kjer je bila baje pred kratkim revizija banske uprave. Uradnik, ki je vršil revizijo, je prišel do edinstvene in svojevrstne ugotovitve, da občina sploh ne vodi zapisnika občinskih sej. Na ponovna vprašanja revizorja je župan odvrnil, da tega vendar ni treba, ko pa občinskih sej sploh ni bilo.

In res je revizor na svoje veliko iznenadenje ugotovil, da v tej občini razen dveh proračunskih sploh ni bilo nobenih sej. O tistih dveh proračunskih sejah pa kratkoma niso napravili zapisnikov, ker se — tako so dejali — ni splačalo.

Tako imamo v Sloveniji občino, ki ni imela ne občinskih sej in ne tozadevnih zapisnikov. Na vprašanje revizorja je župan odvrnil, da tega ni naredil zato, ker ne pozna predpisov. To je pač zgovoren dokaz, kakšne ljudi je postavljala JNS na čelo slovenskim občinam.

Ne rečemo, da bi morali biti župani učenjaki, na vsak način pa je potrebno, da poznajo vsaj toliko predpisov, da vedo, da je treba včasih sklicati tudi kako sejo in napraviti o tej seji tudi zapisnik.

Občinska drva za župana

Da pa ni samo nerednost znak nekaterih JNS-arskih županov, nam dokazuje poročilo iz nekega drugega kraja, kjer je župan hotel priti na cenen način do drv. Za občino in za šolo je dal nakupiti toliko in toliko klastrov drv, potem pa je začel drva voziti do občinskega poslopja na svoj dom. Ko so ga ljudje vprašali, kako pride do tega, da vozi občinska drva na svoj dom, je vse zavrnil s tem, da je kupil poleg občinskih drv tudi drva za sebe in da so jih samo pomotoma iztovorili pri občini. Občani so takoj zaslišali, kako je s stvarjo. Isto je

ugotovila tudi revizija: za občinski denar kupljena drva je župan odvažal na svoj dom.

Ne loči svojega od občinskega

Iz vseh poročil, ki jih sprejemamo iz posameznih krajev, je razvidno, da so občinska poslovanja JNS-arski župani izvrševali tako malomarno in neredno, da bo ta doba JNS-arskega županovanja v slovenskih občinah ostala gotovo osamljena v zgodovini slovenskega občinskega gospodarstva.

Najnavadnejše je to, da župani nimajo v redu blagajniških knjig in blagajne. Najbolj zanimiv med vsemi temi pa je menda dopis, v katerem nam sporočajo čuden dogodek, do katerega je prišlo v neki občini, na čelu katere stoji JNS-arski župan, ki je bil »izvoljen« tako, kakor vsi župani leta 1933. V vas je prišel naenkrat revizor, ki je seveda hotel na občinskem uradu najprej skontirati blagajno. Nemało pa je bil iznenaden, ko mu je župan dejal, da hrani občinski denar doma. To se ne bi bila taka stvar; toda ko ga je revizor vprašal, koliko je tega denarja, župan ni vedel odgovoriti. Najprej je govoril nekaj o 10.000 Din, potem nekaj od 5000 Din, nazadnje pa se je izkazalo, da niti prva, niti druga trditve ne odgovarjajo resnici.

Pri takih občinah potem ni čuda, da gre gospodarstvo navzdol. V eni izmed občin so prilagodili blagajniške dnevnike kratkoma k prilagam. Zbirali so po cele mesece priloge in račune ter jih potem naknadno vpisovali. V eni občini je bilo ob prihodu revizorja kar za 46.000 Din nevpisanih računov in prilog. Kakšno evidenco morejo župani imeti nad denarnim stanjem občine, si lahko vsakdo misli.

Zgodovinska doba JNS

Po načinu, kako se je gospodarilo v slovenskih občinah v času od leta 1933 do sedanjih volitev, to je v času, ko so tem občinam županovali ljudje JNS-arskega kova, bomo lahko ločili posebno zgodovinsko dobo v življenju naših občin. Toliko pomej, toliko nerednosti, tolikoega nazadovanja, tolikoega nepotrebnega zapravljanja občinskega denarja, toliko nepotrebnih občinskih davčnin in toliko raznih nerednosti, naše občine niso doživele še nikdar in jih prav gotovo ne bodo doživele takrat, če bodo občine vodile res od ljudstva izvoljeni župani. Tej dobi, ki je tekla od leta 1933 do danes, damo najverjetneje pečat, če jo imenujemo zgodovinsko dobo JNS-arskega gospodarstva nad slovenskimi občinami. Prav gotovo se taka doba ne bo več povrnila, ker bo ljudstvo svoje župane odselej volilo svobodno in jih ne bodo več postavljali in imenovali kakor leta 1933 v Ljubljani na Bleiweisovi cesti.

Nov kataster mesta Maribora

Maribor, 19. oktobra.

Katastrska uprava v Mariboru razglašala: Izvršena je obnova katastrskega premera in klasiranja zemljišč v katastrskih občinah Maribor — mesto, Grajska vrata, Koroška vrata in Grajski marof področja mesta Maribor, ter izdela tehnični del katastrskega operata omenjenih katastrskih občin.

Izlaganje katastrskega operata za te občine v smislu odredb čl. 34 do 37 zakona o zemljiškem katastru bo vršila katastrska uprava v Mariboru v dneh od 26. oktobra do 25. novembra 1936.

Poziva se posestniki zemljišč, da si v svojem lastnem interesu pregledajo katastrske podatke svojih zemljišč in to s sledečim redom: Za posestnike z začetno črko A do črke D v dneh od 26. do 30. oktobra.

Za posestnike z začetno črko E do črke I v dneh od 31. oktobra do 6. novembra.

Za posestnike z začetno črko J do črke N v dneh od 7. do 12. novembra.

Za posestnike z začetno črko O do črke S v dneh od 13. do 18. novembra in za posestnike z začetno črko T do črke Z v dneh od 19. do 25. novembra t. l.

Izlaganje katastrskega operata za k. o. Sv. Magdalena se bo vršilo v poznejšem času, o čemer bodo posestniki pravočasno obveščeni.

Odredbe zakona v zemljiškem katastru glede izlaganja katastrskega operata in priložbenega postopka se glase:

Čl. 34.

Dovršeni katastrski operat občine se mora razgrniti v občini za dobo 30 dni.

V tem roku smejo vložiti interesi pritožbo zoper katastrski določeno posostno stanje in zoper klasiranje zemljišč.

Celje naj dobi avtomatsko centralo

Celje, 19. oktobra.

V zadnjem času so poročali časopisi, da se bo povečala avtomatska telefonska centrala v Ljubljani. Pri tej priložnosti bi opozorili vse naše merodajne činitele, da bi naredili prav vse potrebne korake, da bi se izboljšale telefonske razmere v Celju. Mislimo, da bi bilo odveč povdarjati važnost dobre telefonske službe v Celju. Omeniti hočemo samo nekatere nedostanke v celjski telefonski službi, ki posebno v času slabega snežnega vremena navadno popolnoma odpove, kar se je zgodilo prav v zadnjih desetih dneh, ko razne napake še do danes niso popolnoma popravljene.

Telefonska centrala v Celju ima okrog 250 telefonskih naročnikov, med temi so tudi Westen, Cinkarna, Brauns, Weinberger, ki imajo lastno

hišno avtomatsko centralo, nekatere od teh imajo tudi močan inozemski telefonski promet. Izredno slabi so aparati pri telefonskih naročnikih, saj so zmetani skupaj skoraj iz vse Evrope: stari avstrijski, nemški reparacijski, poljski, madžarski in belgijski — zaradi česar je tudi razumljivo, da je pri takem stanju aparatov brezhibno delovanje telefonskega prometa nemogoče.

Za Celje je nova telefonska centrala, ki ima izredno močan mednarodni telefonski promet, izredno velikega pomena. Posebno velik je mednarodni telefonski promet v času himeljske sezone. Nova centrala je za Celje vsekakor potrebna in če se že mora postaviti, naj se postavi avtomatska, da bi bile s tem za vedno odstranjene pritožbe glede celjskega telefona.

Nadloga nevarnih delomrznežev

Na Jesenice ne prihajajo samo takšni, ki res iščejo dela in zaslužka, brezposelni, ki se nadejajo, da bodo v jeseniški železotovarni dobili zaposlitve, pač pa se med te vrivajo tudi delamrzneži, ki se posemehujejo, če jim kdo ponudi kakšno manjše delo. Južnjaki so pa še celo predrzni. Pod nos ti mole kakšne knjižice ali pole, ki naj bi bila potrdila občin ali drugih oblastev. Pa je vse samo prevara in če takemu ponudiš dinar, pričakuje, da boš slisal marsikaj, seveda nič čednega.

Se ni dolgo tega, ko je neki pristaž ljudske fronte prišel prosit v Ljudsko kuhinjo v Kerkovem domu. Dobil je jesti zvrhano posodo. Ko je vse popravil, se je obrnil proti redovnici, ki mu je postregla ter ji zagrozil: »Ko pridemo mi na oblast, bom tebi prvi vrat prerezal.«

Zima, ki je enkrat že pokukala skozi duri, se bliža in z njo se bo število delamrznežev povečalo. Kaj naj sama žena z malimi otroci na pravi, če tak človek, kot je omenjeni, navali nanjo, ko mu bo ponudila le kos kruha. Ali res ni mogoče urediti tako, da bi vsaka občina skrbela za svoje siromake in brezposelne. Način s kuponci, kakor so

jih uvedle nekatere občine in tudi jeseniška, ni rešitev!

Tat je imel smolo

Kamnik, 20. oktobra.

V soboto zvečer, v času od 6. do 11. ure, se je neznan potepuh splazil v sobo natakarkice in služkinje restavracije Kumer na Šutni, kjer je vlomil v omaro za perilo. Odprl je predal, kjer je imela natakarkica shranjena perilo in drugo. Tat je vzel iz žepne torbice ogledalo, prazno denarnico in rožni venec.

V drugem predalu je imela kuharica svoje perilo in denar, ki pa je bilo vse nedotaknjeno. Potepuh je sigurno mislil, da se mu bo posel bolje obnesel, pa se je zaenkrat vračunal. Po sledovih je videl, da je bil bos in je po izvršenem poslu neznanomak izginil.

To naj bo v opozorilo, naj bodo stranski vhod v vsaki hiši vedno skrbno zaklenjeni in zavarovani.

Ljubljana, 20. oktobra.

Slovenska Krajina se je leta in leta borila za popolnost svoje gimnazije, ki je edini srednješolski zavod za vso slovensko zemljo, ki se je do prvega nahažala pod madžarskim režimom. Ne samo boj za popolnost gimnazije, mnogokrat se je bilo treba boriti celo za obstoj štirih obstoječih razredov. Akcija za popolno gimnazijo, ki so jo zasnovali zlasti akademiki iz Slovenske Krajine, je obrodila sad pod današnjo vlado, kajti iz Beograda

je prišlo zagotovilo od prosvetnega ministra, da bo v novem proračunu predlagal postopno izpolnjevanje gimnazije v Murski Soboti. Minister dr. Miha Krok je namreč od prosvetnega ministra prejel sledečo brzojavko: »Sporazumno s predsednikom kr. vlade dr. Milanom Stojadinovičem Vas obveščam, da bom predlagal postopno otvoritev višje gimnazije v Murski Soboti.«

Slovenska Krajina je uverjena, da je to zagotovilo že temelj popolni gimnaziji in ga pozdravlja z veseljem in hvaležnostjo.

Sestanek senata in skupščine

Novi predsednik senata dr. Velimir Mažuranič?

Belgrad, 20. oktobra. m. Danes ob pol 9. dopoldne so se zbrali v senatu vsi člani kraljevske vlade in večine senatorjev. Pred sestankom senata je imel notranji minister dr. Anton Korošec daljši razgovor s senatorjem dr. Ivanom Hribarjem, ki predseduje današnji seji. Kmalu po 9. se je seja začela ob navzočnosti predsednika vlade dr. Milana Stojadinoviča in ostalih ministrov ter polnega števila senatorjev. Predsedujoči senator dr. Hribar je otvoril sejo z daljšim govorom. Nato pa so prešli takoj na volitve predsedništva. Ob času, ko to poročamo, volitve še trajajo. Iz razpoloženja, ki vlada med senatorji se jasno vidi, da bo izvoljen za predsednika senata dr. Velimir Mažuranič. To je posebno tudi za to, ker je šest senatorjev, ki so doslej pripadali JNS, s Svetozarjem Tomićem ustanovilo svoj poseben klub, ki nosi ime Klub neodvisnih senatorjev.

Seja skupščine se je pričela šele po 10. uri.

JNS-ari se spreobračajo

Belgrad, 20. oktobra. m. Senatorja dr. Benjamin Superina in Peter Dobrić, ki sta že do nedavnega pripadala senatorskemu klubu JNS, sta včeraj izstopila iz kluba in dala izjavo, v kateri

povdarjata, da ju je konstruktivno delo vlade dr. Milana Stojadinoviča prepričalo o pogrešenosti in zmotnosti politike, ki jo v senatu vodi JNS, in se zato pridružujeta v senatu onim, ki podpirajo obnovejsko delo vlade. Zato stopata v klub senatorjev JRZ, ker sta kot pripadnika bivše HSS to smatrala za nujno in potrebno.

Usodna zmešnjava v JNS?

Belgrad, 20. oktobra. m. V vodstvu JNS je nastopila popolna zmešnjava, tako da resno obstoji vprašanje nadaljnjega obstoja vodstva te stranke. JNS se nahaja v položaju, iz katerega, kakor vse kaže, ni izhoda. Težke posledice raznih sporov so izzvale tudi v parlamentarnih krogih JNS precejšnje težave, ki so povzročile popolno neorientiranost. V tej mučni atmosferi niti klub senatorjev, niti klub poslancev nista mogla postaviti enotnih kandidatov za predsedništvo senata in skupščine. Ostavka Nikola Uzunovića in stališče ostalega vodstva JNS so izzvali v parlamentarnih krogih JNS dolgovozno razpravljanje, ki je zapustilo vtis, da za JNS ni nikake rešitve več.

„Ples v maskah“

Prva predstava »Plesa v maskah« v letošnji sezoni. Zgoraj: Amelia (Ojdekopova), Grof Rieardo (J. Gosti), spodaj: Renato (V. Janko), Maska.

Lekarnari so si ustanovili svojo zadrugo

Maribor, 19. oktobra.

Ustanovna skupščina lekarnarske zadruge v Mariboru je bila v nedeljo. Zadruga je socialna ustanova, ki ima namen nuditi pomoč članov v primeru bolezni, nesreč, smrti. V to svrhu ustanovi posmrtninski fond. Podpira svoje člane, ki so lekarnarski sodružniki pri prevzemu in odvijanju novih lekarn, da pospešuje vse panoge lekarnišva, da pomaga svojim članom pri nabavi apotekarskih potrebščin, drog in kemikalij. — Kot zastopniki Belgrajske-ze-munske lekarniške zadruge so bili: Pašić, Antonijević in Živković. Kot zastopnik lekarniške zadruge Splita mag. Bučan in Margetić, kot zastopnik apotekarske zbornice v Ljubljani mag. Milivoj Levstek, mag. Berkeš in Kekić sta zastopala kred. in hranilno zadrugo lekarnarjev v Zagrebu, in zastopnik farmaceutov mag. Puh. Ustanovna skupščina je bila dobro obiskana. Izvoljeni so bili v ravnateljstvo zadruge: predsednik mag. Vidmar, podpredsednik mag. Vidmar, podpredsednik mag. Minarsik, odbornika mag. Orožen iz Ptuj in Albanež iz Maribora. V nadzorni odbor: mag. Savost, Posavec, Celje in Bišles. Ustanovna skupščina je sklenila, da se osnuje Zveza vseh lekarnarskih združenj v Jugoslaviji.

Nočni vlom v trgovino

Skale-Velenje, 17. oktobra.

Spel je tukajšnje prebivalstvo vznemirila vest, da je bilo v noči od petka na soboto vlomljeno v Drenovčovo trgovino v St. Bricu nad Skalami. Ta vlom je vreden pozornosti tembolj, ker da slutiti, da gre za organizirano vlomsko tolpo, ki je že v naši okolici izvršila že precej »uspešnih« pohodov v tuje lokale. Zdaž tu zdaž tam šine med ljudi vest o kakem vlovu, o nepovabljenih nočnih gostih. Zalostno je tudi dejstvo, da postajajo žrtve vlovov in tatvin predvsem mali ljudje, ki se s težavo privajajo skozi današnje življenje. Drenovčeva trgovina je mali trgovski obrat s skromno in najpotrebnejšo zalogo za vsake potrebe. Stanovanci v hiši so trdno spali, ko so se prikradli skozi majhno okno, zapahnjeno z leseno polkno v trgovino vlomilci, očitno taki, ki jim je bil lokal že znan. Odnegli so vso zalogo tobaka, vrečo in pol sladkorja ter več drugih predmetov. Ukradeni predmeti predstavljajo vrednost več tisoč dinarjev. Za tatovi je uvedeno poizvedovanje.

Iz žalosti za ženo v smrt

Maribor, 18. oktobra.

V Požega pri Framu je živel na svojem posestvu 65-letni upokojeni železničar Ivan Kobale s svojo 25-letno hčerko. Meseca maja t. l. mu je smrt

ugrabila ženo, za katero je silno žaloval. Po njeni smrti se je čutil tako osamljenega in ker je bil že bolehen, se je sosedom večkrat izrazil, da mu ni več do življenja. V pretekli noči je okoli pol enih vstal in se podal iz hiše. Ker ga dolgo ni bilo nazaj, je šla hčerka s svetilko za njim in ga v sadow-njaku našla obešenega. Poklicala je takoj sosede, ki so ga sneli in poskušali spraviti k zavesi, vendar so bili poskusi zaman. Z nesrečnejšem občutstvomje vsi njegovi sosedi.

Nesreča motociklista

Tacen, 18. okt.

V nedeljo popoldne je lepo vreme in kranjska tombola izvalila mnogo ljudi iz Ljubljane. Cesta proti Kranju je bila vedno polna vseh mogočih vozil, ki so, zlasti proti večeru, vedno hitreje vozila. Koj motociklist J. M. privozil preko savskega mostu na oster ovinek, da bi zavil proti Kranju, se je nenadoma pojavil pred njim visokonalžen avto, vozeč pohištvo. Nesreča je bila neizogibna, posebno, ker sofer avtomobila ni mogel dovolj hitro spraviti na desno stran ceste. Avto je ostal nepoškodovan in je kmalu nadaljeval pot, dočim ima motociklist občutno škodo na motorju. Sam je dobil le prav neznatne poškodbe.

V Trbovljah je vse mogoče?

Trbovlje, 18. oktobra.

Pred kratkim je bilo v Delavskem domu prav poučno predavanje, seveda ne za vse poslušalce, marveč samo za socialiste in komuniste.

Pri predavatelju smo opazili na podlagi tega, kar je povedal, da pri njem ni vse v redu, ker se je lotil snovi, ki so za zdravnike ne pa lajke, ki stvari ne razume in obvlada. Kljub temu pa smo opazili, da se je predavatelj moral nekaj nekoliko posvetiti babskemu poklicu. Po marksiistično pa je razlagal nepravilno razvitost dojenčkov kot posledico, da je človek razvit pač iz živali. Obratno pa bi mi lahko rekli, da se je marksiist razvil iz živali, če bi tako primerjali. Celotna slika tega predavanja pa je bila ta, da lesena glava dobro ropoče, če jo postaviš tja, kamor spada. Ugotavljam pa, da na duhu bolnim ljudem ne smeš zameriti, če se tak revež popraska tam, kjer ga ne srbi in če misli, da je to njegov posel.

Okrajno načelstvo pa prosimo, da predavanja take vrste dovoljuje le poklicnim ljudem. Naj se spoštuje zakon morale! Banko upravo naprošamo, da napravi v tem oziru pri načelstvu red. Mi ne maramo biti opice, hočemo biti ljudje.

Občinske volitve v celjskem okraju

Celje, 18. oktobra.

V celjskem okraju se bodo vršile v nedeljo, dne 25. okt. l. občinske volitve v 9 občinah, in sicer v Braslovcah, na Gomilskem, v Sv. Petru v Sav. dolini, v Grižah, v Skofji vasi, v Vojniku, na Teharjih in v Kalobju. V vsaki občini sta bili vloženi po dve listi, in sicer lista, na kateri so se zbrali pravi zastopniki slovenskega naroda, vsi, ki pošteno mislijo in čutijo, na druga pa lista, na kateri je zbrano vse, kar je protislovenskega in protislovenskega, res pravo sračje gnezdo, komunisti, socialisti, pohorci, polovci, mačkovi in kakor se že vsi ti nesrečni voditelji brez armade imenujejo. Volilni boj že traja in so se danes vršili po vseh občinah, kjer bodo v nedeljo volitve, številni shodi. Značilno je, da si blažena JNS, ki je bila pri zadnjih občinskih volitvah 1933. leta pobasala v celjskem okraju vse občine, ni upala sedaj postaviti svoje liste prav v nobeni občini.

Mariborsko gledališče

Torek, 20. oktobra ob 20. uri: »Živi mrtvec«.

Red B. Sreda, 21. oktobra: Zaprt. Četrtek, 22. oktobra ob 20. uri: »Zorka«. Red C. »Živi mrtvec« za red B ob torek, 20. t. m. Ta globoka umetnina ruskega velikana Tolstoja, je dosegla ob dosedanjih uprizoritvah velik uspeh.

Otvoritev operetne sezone bo v najkrajšem času. Uprizore opereto »Ciganski primaš«, ki je med prvimi Kalmanovimi deli ter si je s svojimi bogatimi imelodijami, povsod popularnimi valčki ter s pestro vsebino utrla pot po vseh velikih gledališčin.

Ljubljana danes

Koledar

Danes, torek 20. oktobra: Janez K. Jurčič: Uršula.

Nočno službo imajo lekarnar: mr. Bokarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 2 in mr. Garbus, Moste.

Filozofsko društvo v Ljubljani začne v soboto, dne 24. oktobra t. l. s svojimi rednimi predavanji. Prvo predavanje bo imel vseuč. prof. dr. Arthur Liebert iz Beograda o nalogah in mestu filozofije v sodobnosti (Aufgabe und Stellung der Philosophie in der Gegenwart). Predavanje se vrši ob 18. uri v numerološkem inštitutu na univerzi. Vstopnine ni!

Prosvetno društvo Trnovo sporoča vsem članom in članicam, da se vrši v sredo 21. oktobra ob 8. uri zvečer v dvorani društvenega doma v Karunovi ulici 14 redni letni občni zbor. Z občinim zborom, na katerem bo imel zanimivo predavanje in prof. in predsednik Prosvetne zveze g. dr. Fran Lukman »O nalogah prosvetnih društev« odpravlja letošnje sezono 1936/37. Vse članstvo vabimo, da se obnega zboru in predavanju udeležijo polnoštevilno, vabimo pa tudi vse prijatelje društva, da pomnožijo naše vrste.

Praktičen tečaj češkega jezika za širšo javnost. Kakor vsako leto, bo priredila tudi letos JČ liga v Ljubljani praktičen tečaj češkega jezika za širšo javnost, ki se ga lahko udeležijo vsi zainteresirani. Pouk bo brezplačen. Vpisovanje bo v četrtek dne 22. t. m. v St. Jakobski meščanski šoli od 18. do 19. ure. Predsedstvo JČ lige v Ljubljani.

Dobava konj za mestno poglavarstvo. Interesenti se opozorijo na nakup štirih konj. Nakup bo dne 4. novembra t. l. ob 8. uri na mestni pristavi, Kodeljevo št. 8.

Motodirke na Ljubljanski grad se vrše v nedeljo 25. t. m. ob 14. uri po prepisih že objavljenega razpisa. Detaljni razpisi in prijavnice so v tiskovalnici na razpolago v trgovinah A. Gorec in J. Jax in sin, ter pri blaginji kavarne »Zvezd«.

Obisk razstave Umetniške skupine G. A. Kosa, Mihe Maleša, Franceta Gorčeta in češkega gosta Ja na Slavička iz Prage, je že do sedaj rekord. Razveseljuje je, da je med mnogostevilno publiko obiskalo razstavo že preko 1000 dijakov univerze in srednjih šol. Pred kratkim se je prepeljalo celo iz Celja nekaj razredov gimnazije, da so si ogledali te tako resno in skrbno pripravljeno umetniško razstavo naših priznanih umetnikov in odličnega češkega gosta. Razstava je odprta vsak dan do prihodnje nedelje, to je 25. t. m. in jo toplo priporočamo.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Torek, 20. oktobra: zaprto.
Sreda, 21. oktobra: Konjeniška patrola. Izven.
Četrtek, 22. oktobra: Za narodov blagor. Red Četrtek.
Petek, 23. oktobra: ob 15 uri: Prva legija. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 din. Izven.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Torek, 20. oktobra: Matija Gubec. Red B.
Sreda, 21. oktobra: Ples v maskah. Red Sreda.
Četrtek, 22. oktobra: Dvojno knjigovodstvo. Red A.
Petek, 23. oktobra: zaprto.

Maribor

Posebne vožnje na zagrebški velesejem priredi mestni avtobusni promet v Mariboru s svojimi luksuznimi avtokari, in sicer jutri v sredo ter v nedeljo. Voznina tja in nazaj samo 110 din. Prijave v pisarni mestnega avtobusnega prometa na Glavnem trgu.

Sprejem gasilskih aspirantov. Pri mariborski gasilski četni se začne s 1. novembrom tečaj za gasilske novince. Pogoji za sprejem so neoporečnost in starost nad 18 let. Prijave se sprejemajo do 25. oktobra pri poveljstvu gasilske čete na Koroski cesti 12.

Tečaj za računovodstvo in geometrijo, ki ga priredi mariborska poslovna in obrtnopospeševalna zavoda zbornice za TOI, se začne prihodnji teden. Interesenti, ki so se prijavili, bodo o začetku tečaja pisмено obveščeni. Dostop imajo samo rokodelski mojstri in pomočniki.

Zračni napad na Maribor se bo vršil koncem meseca. Vršijo se že tozadnje priprave ter se bo vaja vršila letos v večjem obsegu, kakor lansko leto. Istosčasno bodo slične obrambne vaje tudi v mariborski okolici.

Ptuj

Ptuj, 19. oktobra.

Požar na Dravskem polju. V Zg. Jablanah, obč. Cirkovce, smo imeli zopet požar. Gorelo je pri posejniku Jožetu Kovarčiču, kateremu je požar uničil vsa gospodarska poslopja, veliko količino sene in drugih poljskih pridelkov, tako da znaša škoda okrog 30.000 Din. Vzrok požara ni znan.

Samomor. Na Grajeni pri Ptujju si je vzel življenje 27letni pos. sin Franc Rojs. Izpil je precejšnjo količino lizola. Našel ga je domači pes v bližnji gozdu in s svojim neprestanim lajanjem opozoril domače, ki so prišli na kraj dogodka in skušali spraviti Rojsa k življenju, bil je pa že mrtev. V pismu, ki so ga našli pri njemu, navaja, da gre prostovoljno v smrt iz obupa, ker je žačeten v neko civilno pravdo, ki pa mu ni uspela.

Velika gasilska vaja v Ptujju. Ptujski gasilci so imeli v nedeljo dne 18. t. m. ob 11. uri svojo letošnjo zbiranje vajo, ki so jo uprizarili v Cankarjevi ulici. Razen velike množice ljudstva, ki je v vidnem zanimanju sledilo tej veliki potezni vaji, so bili navzoči tudi predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Vaja, ki je v vsakem oziru prav dobro uspela in so vrli gasilci zopet pokazali, da so kos svoji nalogi, je vodil poveljnik čete g. Breznik.

Gibanje prebivalstva v Ptujju. V III. četrtletju je bilo gibanje prebivalstva v Ptujju sledeče: V območju mestne nadzupnije se je rodilo 17 otrok, 28 oseb je umrlo, poročila pa sta se 2 para. V območju župnije sv. Petra in Pavla se je rodilo 47 otrok, umrlo je 28 oseb, porok pa je bilo 10.

Najdba trupla novorojenčka. Na mestnem pokopališču v Ptujju so našli truplo novorojenčka moškega spola, ki je bilo le površno pokrito z zemljo. Po mnenju mestnega fizika je smrt nastopila nasilnim potom. Truplo so prenesli v mrtvašnico do nadaljnje odredbe sodne oblasti. Policija je uvedla preiskavo, da izsledi brezvestno mater.

Silen potres v Italiji

Trst, 20. oktobra.

V Vidmu in Treviso ter v okolici je bil v nedeljo zjutraj ob 4.10 silovit potres, katerega središče je bilo v občini Caniva di Sacle. Potres je bil tako silen, da so ljudje prestrašeni bežali na ulice. Hudo so bile pri tem prizadete vasi okoli Perdoni. Tu je prišlo do šest človeških žrtve. Najhujše pa je potres razdeljal naselja okrog Polceniga. Tu se je zrušilo mnogo kmečkih hiš. V neki vasi so se podrle vse hiše, ki so tukaj zidane bolj zasilno in zato niso mogle brez škode prenesti potresnega sunka. Ni še točno znano, ali so padle pri tem tudi človeške žrtve in koliko. Tudi v sosednjih vaseh se nudi strahoviti prizori: hiše vse razdrte in pohištvo ter stanovanjske opreme leže vse vprek med ruševinami. Tu in tam pa potegnejo izpod razvalin tudi kako človeško truplo.

Ker je bil potres zelo zgodaj, so ljudje večino še spali. Po prvem sunku so zbežali iz hiš in si v več primerih s tem rešili življenje. V vaseh

so se hiše podirale na ljudi. K sreči so to le zasilne hiše in zato ni prišlo do toliko človeških žrtve, kakor v primeru, če bi bile to navadne hiše.

Najhujše posledice potresa se poznajo v vaseh Capella Maggiore, Orsagi, Fiaschetti, Fontanivi in v bližnji okolici. Od vseh občin pa je po poročilih, ki so prihajala večeraj, prizadeta občina Caneva di Sacle, kjer se je popolnoma porušilo nad 100 hiš, to je vse hiše v vasi. Celoten potres je napravil ogromno škodo, ki je doslej še niso preцениli, vendar računajo, da znaša več milijonov lir. V celoti je porušeni nad 600 hiš. Človeških žrtve pa je okrog 20.

Najnovejše vesti o hudem potresu, ki se je pripetil večeraj zjutraj v vsej beneški pokrajini, potrjujejo, da je nastala škoda zelo velika. Mnogo hiš je poškodovanih, zlasti v videmski pokrajini in okoli Trevisa in Beluna. Doslej vedo o 22 človeških žrtvah, število ranjenecv je pa zelo veliko. Oblastva so takoj poslala na kraj nesreče reševalce. Mislijo, da je epicenter potresa nekje na severu, kakih 100 km od italijanske meje.

Nova šola v Topolšici odprta

Šoštanj, 18. oktobra.

Krasen oktoberski dan se je v nedeljo razlil na že itak lepo pokrajino v Topolšici. Smrekovski in svetokriški hribo so bili kakor umiti v jutru, ko so se oglasili možnarji. Topolšica je doživljala velik in pomemben praznik: otvoritev in blagoslovitev nove, moderno zgrajene in opremljene ljudske šole. Nemajhne so bile žrtve občanov, ki so hoteli doseženo zatohtlo in vlažno staro šolo zametati z novo, prostornejšo. Zato je bila nedeljska slavnost tem lepša. Razumljivo je bilo veselje otrok, ki so s svojim skrbnim upraviteljem g. Menhardom pred šolo sprejemali goste. »Kakršna bo naša mladina, taka bo naša bodočnost« — tako se je glasil napis med dvema vitkami mlajima. Pred šolo je bil postavljen s cvetjem okrašen oltar, pri katerem je daroval daritev sv. maše župnik g. Gril, ki je imel tudi jednat cerkveni govor o poslanstvu vzgoje naše mladine. Po službi božji je ob asistenci zavedenjskega župnika g. Rožmana izvršil blagoslovitev novega poslopja. Nato je najprej spregovoril predsednik krajevnega šolskega odbora g. Mazej, ki je pozdravil zastopnika banske uprave prosvetnega šefa g. Breznika, sreskega načelnika dr. Hrašova, šolskega nadzornika g. Agriera, zastopnika učiteljskega in občinstva. Ob sprejemu ključev je domači šolski upravitelj podal pregledno poročilo o pripravah in delu šole. Pomembno je, da pada nedeljska otvoritev ravno v petdesetletnico obstoja topolške šole, ki ima svoj začetek v letu 1886! Gospod upravitelj se je zahvalil za podporo banske uprave, ki je investirala 100.000 Din. Brez tega zneska bi bila gradnja nemogoča. Prosvetno ministrstvo je tudi dalo 50.000 Din. Po govoru prosvetnega šefa g. Breznika se je izvršil ogled šole.

Slavnost je zelo povzdignil mladinski zbor »Zvonček« iz Šoštanja, ki je pod vodstvom g. Vrežja prepeval med službo božjo in med ostalim spodom. Ob pokanju možnarjev, so se razhajali ljudje, vsi ponosni na res impozantno šolsko zgradbo.

Nenavadni inkasanti v mariborskih brivnicah

Maribor, 19. oktobra.

Tudi med mariborskimi brivci jih je dokaj, ki se z davkarji ne preveč prijazno ne gledajo. V »rnihih bukvah« davčne uprave so taki brivci kaj slabo zapisani. Davkarja je proti njim tako rekoč brez moči. Brivnice mu ne morejo zapreti, brivskega orodja ne prodati na dražbi; tako so se pri nekaterih brivcih nakopičili neplačani davki do čisto lepo zaokroženih zneskov. Ker so pa davkarji že po naravi taki ljudje, ki nikomur ne prizanesejo, so tudi za vse opomine gluhe mariborske brivce iznašli zdravilo, ki so ga v soboto z ozirom na njegovo učinkovitost preizkusili. Ob sobotah je v brivnicah največji naval. Ljudje se hočejo za nedeljo olepšati in brivci imajo polne roke dela. V takem drenju so se v soboto v nekaterih mariborskih brivnicah nenadoma pojavili organi davčne uprave. V vsakem lokal, katerega so vzeli na muho, je bil po eden, ki je diskretno

sedel med čakajočimi gosti; le kadar je kak obrt in ostržen gost vstal z brivskega stola, je pristopil k njemu ta gospod ter inkasiral odgovarjajoči znesek mesto lastnika brivnice. Pravijo pa, da se davčni upravi ta praksa ni obnesla. Občinstvo je kar nenkrat potegnilo z brivci in v kratkem času je zavladal v vseh prizadetih lokalih tih sporazum. Večina obrtlih in ostrženih gospodov je izjavljala, da so abonentje, ki plačujejo mesečno in pri takih organ davčne uprave ni mogel inkasirati. Ker pa so to stalni gostje brivnice, je bil lastnik kar pomirjen, ker je vedel, da mu bodo plačali pri prihodnji priliki, kadar ne bodo inkasirali za davkarjo. Vsekakor pa je ta izvrjni poskus davčne uprave dosegel svoj namen. Četudi niso organi kaj pridali inkasirali, vendar so brivce počeno prestrašili in marsikateri si bo v bodoče premislil in raje odrajtal davek, kakor pa pustil, da mu davčna uprava pošlje v lokal svojega inkasanta.

Maribor ima tretjo gasilsko četo

Maribor, 19. oktobra.

Dasi ima Maribor samo prostovoljne gasilce, vendar slovi tudi v strokovnjakih krogih kot mesto z najbolj razvito in najbolj vzorno opremljeno gasilsko in reševalno službo. Maribor sam je imel prav za prav dosedaj dve gasilski četi. Prva je prava »mariborska«, ki ima svoj sedež v gasilskem domu na Koroski cesti, druga pa je poklicna v delavnici državnih železnic. Obe sta se sedaj pridružila še tretja četa, in sicer si jo je osnovala železniška kurilnica. Mariborska kurilnica je največje tovrstno železniško podjetje v Sloveniji. Obstaja iz velikih zgradb, ki so seveda zelo izpostavljene požarni nevarnosti. Sedaj se je v območju kurilnice iz nastavljenecv osnovala tretja mariborska gasilska enotica, ki je najmoderneje opremljena in odlično izveščana. Kurilniški gasilci so pokazali svojo usposobljenost v nedeljo ob priliki velike požarne vaje v železniških delavnicah. Nastopili so prvič in se odlično izkazali. Nova gasilska enotica bo zopet precej pripomogla, da bo požarna nevarnost v Mariboru omejena na čim manjši obseg.

Okrog prispevkov za Tokio

Mestni olimpijski odbor v Belgradu si je izposloval dovoljenje, da sme 1. novembra zbirati po vsej državi prodajati svoje olimpijske znamke in zbirati prispevke za XII. olimpijado v Tokiju. Proti temu protestirajo sedaj Zagrebčani, češ da bi smel po vsej državi zbirati prispevke za olimpijado samo Olimpijski odbor katerega sedež pa je v Zagrebu. Vprašanje pobiranja prispevkov je bilo že večkrat na dnevnem redu na sejah različnih športnih zvez, a še ni prišlo do sporazuma. Vse zveze pa so odklonile datum prvega novembra, ker na dan Vseh svetnikov pri nas sploh ni nobenih nogometnih prirediteljev in se tega dne pobirajo prispevki za humane namene.

Razven tega je Olimpijski odbor ugotovil, da mu je že potekel mandat, ker je imel nalogo da dela samo za XI. olimpijado. Za XII. olimpijado pa mora biti izvoljen nov odbor.

Dve, tri za smučarje

Naši smučarji gredo februarja v Chamonix. Sporazumno s francosko smučsko zvezo je Fisa sklenila, da se vrši smučsko prvenstvo za l. 1937 v Chamonixu. Te tekme bodo istočasno tekme za svetovno prvenstvo. Vršile se bodo od 11. do 18. februarja.

Japanci bi radi izdelovali sneg. Znano je, da so postali v zadnjem času Japonci nad vse navdušeni smučarji. Ker pa v nekaterih pokrajinah nima snega, so prišli na idejo, da bi ga umetno izdelovali z električno silo, ki je na Japonskem skoraj zastopna, so razpršili ogromne količine vode, to da, ko so pričakovali belo odejo, se je izkazalo, da je voda izhlapela brez sledu...

Napredek v švicarskih smučskih šolah. Vse švicarske smučske šole so enotno organizirane in imajo

tudi enoten učni načrt. Enotna organizacija kaže vedno lepše rezultate. Med tem, ko so imeli švicarski smučski učitelji predlanskim se 181.000 učnih popoldnevov, so jih imeli lansko leto kljub slabi zimi 7 odstotkov več, to je 193.381.

Zanimivosti smučske industrije. Iz Avstrije poročajo, da so v Hardu ob Bodenskem jezeru začeli izdelovati »smežni cement«, to je posebna zmes, s katero bo omogočeno strditi sneg na smučskih skakalnicah in na progah za slalom.

Nove smučske maže? Z ozirom na težave, ki jih imajo množice smučarjev s problematiko smučskih maž, so se Norvežani odločili, da iznajdejo nove mešanice, ki bodo mazanje poenostavile. V ta namen so razpisali velike nagrade za iznačitelje. Dobil so vrsto novih maž, kalere preizkušajo norveški in švedski smučarji. O uspehih novih izdelkov doslej še ni poročil.

Od tu in tam

V Ljubljano je večeraj prišlo 15 ravnateljev in lastnikov tujekoprometnih ustanov iz več držav Evrope. Gostje si bodo ogledali naše najlepše kraje, da bi se s tem poživili obiski inozemcev v naših letoviščih in zdraviliščih. Po Jugoslaviji bodo potovali do konca tega meseca.

Na svojo poročevalsko vestnost je pozabilo današnje »Jutro«, ko noče svojim čitateljem nič povedati o vsem resničnem blešku in veličastju, ki je odevalo shod dr. Kramerja in Banjanina v Valjevu. Večeraj smo po belgrajski »Politiki« prinesli popis »vročega« sprejema in »stoplega« slovesa dr. Kramerja iz Valjeva, kjer je vse kar besnelo od navdušenja za JNS, da so se celo pesti dvigale v pozdrav. »Jutro« molči kot grob, da lahko se naprej mami svoje bravce z upanjem, da je JNS »na pohodu«.

Na ljubljanskem magistratu se je čas uradovanja razdelil na dopoldne in popoldne. Dopoldne delajo uradi od osemih do pol trinajstih, popoldne pa od treh do šestih. Za stranke pa so ure odmerjene le za čas od 10. do 12. Popoldne je vsak pogovor s strankami izključen.

Danes dopoldne bo Narodna skupščina izvolila svoje predsedstvo obnem pa tudi senat. Več kot gotovo je, da bo skupščinsko predsedstvo izvoljeno iz vrst poslancev JRZ, v senatu pa prav tako. Zadnja postojanka, ki jo ima JNS, namreč v senatu, se bo zrušila. Tako bosta izvoljena za predsednika Narodne skupščine Stevan Čirič, za predsednika senata pa dr. Želimir Mažuranič.

76 občin v savski banovini je v nedeljo volilo svoje župane. Povsod je zmagala bivša HSS. Ne duha in ne sluha pa ni o listah JNS, ali nje nega »strokovnjak« za hrvatska vprašanja Demetroviča. Sicer je »Narod« oni dan zagrozil v imenu Jurija Demetroviča, da se bo zaprl v borbo z vsemi, ki nimajo tako pisane preteklosti in ki se za rešitev hrvatskega vprašanja ne znajo boriti s kopiti in podobnimi rekviziti, kakor je umel to le on — Juraj Demetrovič — vse to takrat, ko mu je Kramar s tovariši in posredovanjem žandarjev navduševal hrvatski narod za idejo korumpirane in gnile JNS. Upamo, da bo »Slovenski Narod« ugotovil tudi vse to, če ne danes pa jutri ali najbrže na nikoli.

Plenum zagrebške trgovske in industrijske zbornice je večeraj sejal in se glasno porazgovoril. Zbornica je upokojila svojega tajnika dr. Cuvaja in sicer s »skromno« mesečno odškodnino 12.500 dinarjev. Na glasovanje bi moral priti tudi predlog, da se predsedniku Krasniku izglasuje nezaupnica, toda še prej je opozicija zapustila sejo in se tako ostali niso mogli pomeniti dokončno tudi o tem.

Zagrebška Mestna hranilnica je, kakor smo mi že poročali, odgovorila vsem tramvajskim uslužbenecem, ker so odbili posredovalni predlog podbana Mihalžiča, in se odločili vztrajati v stavki. Sedaj je poslala v javnost poziv, da se javijo novi uslužbenci. Zdi se pa, da se zadeva na tako enostaven način in z eno potezo ne bo mogla postaviti z dnevnega reda in bodo vsekakor v spor posegli še drugi činitelji.

Služkinja pri nekem črkostavcu v Zagrebu je bila tako nepazljiva, da je v prepričanju, da je plinska cev odprta, isto zaprla. Dejansko pa je bila cev zaprta, pa jo je služkinja odprla. Ko so zjutraj vstali, so našli svojega sina mrtvega.

Včeraj je v Zagrebu avtomobil pregazil starca Vladimirja Šimuniča, ko je stopal preko ceste na Wilsonov trg. Mož je moral v bolnišnici podleči dobljenim ranam.

Najhitrejši doma izdelani avion so zgradili v zemunski avionski tovarni »Ikarus«. Skonstruirala sta ga dva inženirja, Ilič in Sivčev. Avion je enokrilnik in ima trirogljati propeler. Prvi poskusni let je izvršil Slovenec pilot Dobnikar in je takoj dosegel hitrost 435 kilometrov na uro. Upoštevati pa je treba pri tem, da ta avion ni grajen tako, da bi pri vzletu potegnil v trup kolesi in tako precej zmanjšal zračni upor, kakor imajo urejeno dosedaj znana najhitrejša letala. Če bi imelo letalo še to posebnost, bi se njegova brzina pomaknila kaj kmalu proti 500 kilometrov na uro.

Angleško rudarsko podjetje Smith bo samo na svoje stroške zgradilo cesto od Foče pa do kraja, kjer društvo preiskuje tla, da bi našlo rudne zaklade. Cesta bo dolga 30 kilometrov, kar znači, da iskanja Angležev niso bila zaman. Ko bo cesta zgrajena, jo bo angleška družba predala banovini, da jo proglasi za banovinsko.

Planinsko kočjo na vrhu najvišjega otoka Brača so odprli preteklo nedeljo. Kočo je zgradilo planinsko društvo v Splitu »Mosora«. Člani tega društva niso bili le planinci, temveč so od leta 1928 organizirali vsakoletno propagando za goste. Zgled so dali sami, kajti do danes so na tem hribu zasadili več kakor 150 tisoč mladih gozdnih dreves.

Italijani so se zopet začeli pojavljati na naših živinskih sejnih. To je posledica novega trgovskega sporazuma med našo državo in Italijo. V Krizevcih so italijanski mešetarji kupili šest vagonov glavne živine na sejmu v pretekli nedelji. Cene se še vedno gibljejo od 4.50 do 5.25 Din.

V Drenovu pri Slavonskem Brodu je bilo žeganje. Pred hišo kmeta Matijeveca se je zbralo mnogo ljudi. Čim pa je med nje prišel kmet Samardžić, se je vnel prepri. Matijevič ga je potegnil iz množice in ga vrgel na tla. Samardžić pa je naglo potegnil nož in petkrat zabodel Matijeviča v rebra. Tedaj pa je vsa množica planila na Samardžića in ga začela na žive in mrtve tolči, ker je bil najbolj osvojen človek v vasi. Orožniki so ga šele rešili iz rok razjarjene množice. Ker si pa je jeze še niso ohladili, so kmetje odšli pred njegov dom in mu zažgali hlev, da je pogorel z živino vred.

Šest razbojnikov so obesili v Zajčaru večeraj in danes. Bili so to napadaci na poštini voz, ki je vozil od Majdanpeke do Blagovega kamna. Poštini voz je spremljal orožnik, ki je napadalec sicer pravočasno opazil, vendar je mogel ubiti le enega. Ostali pa so streljali nanj in ga ubili, z njim vred pa tudi dva potnika. Ukradli so potem 100.000 Din. Sodišče je vseh 6 razbojnikov obsodilo na smrt, ki je bila v celoti tudi potrjena. Krivnik Hart pa se je uprl, da bi vseh šest obesil v enem dnevu. Zato je poslan na oni svet najprej štiri, danes pa še dva preostala.

Z žepno svetiljko je posvetil neki neznanec ponoči v obraz uglednega kmeta Josipa Vrbanskega v Jastrebarskem, nato pa sprožil revolver v eno. Vrbaneček je obležal na mestu mrtve, čeprav so sosedje takoj po strelu prihiteli na kraj umora. Baj je bil mrtvelec neki navidezni trgovec z vinom, ki je nekaj časa prej sprasoval pokojnikovnega sina o očetu in kraju, kjer se nahaja.

Kominternu snuje rdečo armado na Sredozemlju

(Konec.)

Takoj, ko je Antonov-Ovsejenko prišel v Barcelono, je sklical veliko konferenco levičarskih prvakov iz vse Španije. Udeležili so se je poslanec Marcel-Mojzes Rosenberg ter Španci: Miguel Valdes, Diaz, Martinez, Pena, Juan Anbu, Pablo Fuente in Miguel Tracos.

Francosko komunistično stranko so na tej zgodovinski rdeči seji zastopali Vaillant-Conduier, Nédélec, Michaut, Cognet, Piquet in Morin — vsi znani voditelji francoskega komunizma, ki so jih nujno poklicali v Barcelono.

Glavna naloga te seje je bila v tem, da določijo vse potrebno za to, kako bi spravili v složno in smoteno sodelovanje revolucionarno in vojaško akcijo v Kataloniji in Franciji pod visokim vodstvom Antonova-Ovsejenka. Sklenili so med drugim, da bodo pod njegovo poveljstvo spravili tudi oddelke italijanskih komunistov in anarhistov.

Preskrba z orožjem

Priznali so, da je prva naloga rdeče revolucionarne akcije v Kataloniji in v Franciji v tem, da se ustanovi enofno vodstvo vseh operacij. Druga prav tako naloga pa je, da se omogoči, da bodo revolucionarji v Kataloniji dobivali večji del svojega orožja, streljiva in živeža čez francosko ozemlje.

Ker Antwerpen nudi največ ugodnosti za nakladanje orožja, so ga kljub nasprotovanju belgijske vlade izbrali za glavno pristanišče, odkoder se bo urejal promet orožja za revolucionarno vojsko.

Središče za nakupovanje orožja za to armado pa bo na zahtevo pariškega urada Kominternu ostal Pariz. Pisarna tega nakupovalnega urada za združeno revolucijo v Španiji in Franciji je v Parizu na Rue de Penhièvre št. 13; urad vodi francoski komunist Otero, ki mu pomagata Španca Ortega in Jimenez.

Glavni posrednik za nakupovanje tega orožja je torej Francoz, ki skriva svoje važno in nevarno delovanje pod firmo skromne špediterje pisarne. Toda ta skrivna pisarna razpolaga v bankah s krediti, katerih skupna vsota dosega številko, ki bi se človeku zdela fantastična in sanjska, če bi ne vedel, kakšno važnost polaga na usvaritev rdeče katalonske armade Kominternu.

Pariški nakupovalni urad ima v raznih bankah odprtih tisočih računov za 300 milijonov frankov.

Ta glavni posrednik Otero ima sedem pomočnikov. Med njimi so najvažnejši nekaj Marcovici, finančni agent, ki razpolaga s 100 milijoni frankov, Klein, Savari in Semjonov.

Orožje za rdečo vojsko v Franciji

Glavna naloga teh pariških agentov, ki delajo vedno v zvezi z osrednjim nakupovalnim uradom, je, da vodijo posle tako, da obdržijo dobrih del orožja, namenjenega katalonskim rdečarjem in Franciji, za francoske komuniste.

Kako, bomo videli takoj. Vse ladje, ki vozijo orožje iz Antwerpena skozi Oibraltar v Barcelono, morajo prej obvezno iti na postanek v Marseille, čeprav je ta pot za 500 km daljša, ker vozijo mimo Barcelone na francosko obalo.

Dva marsejska delegata Kominternu imela nalogo, da na teh ladjah ukreneta vse potrebno, da se v Marseille-u počasi nabirajo zaloge orožja za bojne organizacije francoske komunistične stranke. Ta dva delegata sta Berlin in Nicol. Njima pomaga šest komunističnih bojovnikov iz marsejskega komunističnega sindikata mornarjev. Središče tega dela je v Marseille-u na boulevardu de la Méditerranée št. 40.

Da zakriva svoje pravo delo, se ta organizacija na zunaj bavi z nakupovanjem in pošiljanjem živeža španskim rdečim četam. Njen lokal je najel na ime Nédélec, francoskega komunističnega poslanca in zastopnika Mopra (Mednarodne rdeče pomoči).

Kar gre orožja po železnici, potuje iz Belgije tranzitno čez Španijo. Vsi vagoni imajo napise: premožek tekstilno blago, gospodinske potrebščine. Gospodinske potrebščine za razstreljevanje mest, cerkva, spomenikov, Španije.

Cela vojska komunističnih železničarjev po vsej Franciji ima nalogo, da te vagona na dolgi poti čez francosko ozemlje zavozijo na stranske proge, jih zadržijo po postajah na samem ter jih malo olajšajo. To se godi na postajah, ki jih doboži marsejsko razdeljevalno središče. Te poste vodi pet komunističnih voditeljev železničarskih sindikatov.

Zaradi dobrih zvez, ki jih imajo francoski komunisti v Zenevi, se lahko prevoz orožja, ki ga kurijo v Švici, vrši s tovornimi avtomobili čez švicarsko ozemlje do Toulousea.

Oboroževanje in oskrba vojske, ki je v Franciji in Španiji pripravila Kominternu, se vrši s tako naglico, da oboroževalne baze v Belgiji, Švici in Sovjetski ne zadostujejo več. Kominternu je odprla novo nakupovalno pisarno za orožje v Londonu in v Kodanju. Prvo vodita Loeber in Jones, drugo neki Arthur Nielsen.

Večje pošiljke orožja tudi iz ČSR, ki misli, da je dovolj oddaljena od Španije, da lahko neti z orožjem španske dogodke.

Zvezo med vsemi nakupovalnimi pisarnami po teh evropskih državah vzdržuje pet posebnih kurirjev Kominternu. Dva domujeta v Parizu, trije pa v Amsterdamu. To so, da navedemo ime-

na: Van den Boom, Malet, Vagui, Becker in Lasič.

Kominternu osredotočuje zdaj vse svoje sile in napore na to delo. Poslala je povsod posebno izveščene inštrukcije, ki so izvršili prav posebno zaupna poslaništva. Zlasti velja to za Lasiča, ki je prišel v Balkano, kjer je vzdrževal zveze Kominternu z macedonskimi levičarskimi terorističnimi organizacijami in jim je dobavljal bombe in orožje.

Torej kakor vidimo, gre pri teh namelih za splošno mobilizacijo zahodnoevropskih komunističnih sil, zlasti francoskih.

Odbor za akcijo in organizacijo v Parizu, ki se je proslavil zlasti z glasovito zasedbo francoskih tovarn v juniju letos, vzdržuje tesne zveze z rdečim vojnim poveljnikom Antonovim-Ovsejenkom. Posrednika sta François Cluquet in André Robin.

Centrala Kominternu pa je določila inštrukcije, ki pazijo, da se njena navodila strogo izvajajo tudi v tehničnem oziru. Njihova preteklost je polna zasluga za komunizem. Neposredno nadzorsko nad nakupom, razdeljevanjem in spravljanjem orožja pa vrši Mežrabbom (Mednarodna delavska pomoč) in Mopra. Vse neštete podružnice teh dveh navidezno človekoljubnih levičarskih organizacij v Parizu morejo biti v stalni pripravljenosti. Zakaj to, vemo, če so nam znani pravi nameni in pravo delo teh ustanov.

Vsa ta vročična delavnost, ki jo razvija Kominternu zadnje tedne, ima samo en cilj: oborožiti katalonske in francoske komuniste tako, da bodo pod Ovsejenkovim vodstvom tvorili v zahodnem Sredozemlju prvo rdečo armado, ki bi tvorila železno jedro sovjetske revolucije v Zahodni Evropi.

Šestmesečno pregovarjanje - brez besede

Prav naključje je bilo, da se je lepa Bosiljka, mlada in bogata Bolgarica, srečala s šludentom Miloradom. Že takoj pri prvem tem srečanju se je do ušes zaljubila vanj in si v svoji hubezni tudi do romantične misli, da edino on more biti zanj prava sreča, kakršno si ona sploh more predstavljati. Njen fant, mladi Milorad, ji je večkrat dejal, da nima nobenega smisla misliti na to, da bi se kdaj vzela, kajti ona je bogata in se ji gotovo obeta večja sreča s kom drugim, ne z njim, ki je reven šludent, kakor jih je toliko in toliko, in ki si nikdar ni mislil nič drugega, kakor da čimprej konča svoje študije, in pride do zeleljene gotovosti, da se me ne bo treba bati, da bi bila revščina tudi zadnji delež njemu, ki je vsa svoja mlada leta prebil v revnem stanovanju v sofijski četvrti, kjer sta z materjo toliko pretrpela in toliko preželela...

Bosiljka je Miloradu zatrjevala, da je njen oče že toliko bogat, da jima ne bo treba živeti v revščini, tudi če bi živel samo od tega, kar bo dobila za dobo. Ko pa je prišlo že tako daleč, da tudi mladi Milorad ni več dvomil, da ga ima Bosiljka res tako rada, kakor mu je neprestano zatrjevala, se je dekletu končno odločilo, da predstavi svojega bodočega moža očetu.

Vedela je sicer, da bi utegnil oče imeti kakšen pomislek proti taki poroki, vendar pa je bila vseeno prepričana, da bo že šlo tudi pri očetu, čeprav morda bolj s težavo in počasno. Oče je začel prigovarjati hčerki, naj bo vendar pametna in posli tovrstno romantično in prazno sanje in pove fantu, da je spoznala za edino pametno, če končno vse ter grčila vsak svojo pot. Bosiljka pa je bila res zaljubljena in je sklenila, da doseže to s trmo, kar se ni dalo zlepa. Oče se ni hotel udati in prvolet v zaročilo in poroko, hčerka pa je začela z glasovno stavko. Dolgo časa ni pokisla ničesar, samo da bi pokazala očetu, da je njegovo ravnanje s hčerko krivično, ker ji ne pusti, da si sama izbere moža po svojem okusu. Ves v strahu, da mu bo Bosiljka umrla od gladi, je poklical najboljši zdravnike, da so ji umetno dajali hrano in jo držali pri življenju. Oče je pač računal s tem, da se bo Bosiljka že navlekla in opustila to svojevrstno trmo. In res, ni se zmotil. Toda, hčerka se je sedaj odločila za nekaj, kar ji tudi najbolj zdravniki ne bi mogli preprečiti, namreč za to, da bo molčala in toliko časa ne spregovorila niti besedice, dokler se oče ne ukloni... Tega se je res tudi držala. Šest mesecev je že minilo od takrat, ko je umolknila in ves ta čas sta se njen oče in mati na vse načine prizadevala, da bi jo pregovorila, naj ne povzroča tega neznosnega stanja, ki je zavladalo v hiši z njenim molkom. Ona je ves ta čas presedela v sobi brez besede, samo pri pisanju svojemu Miloradu, ki si ga je odločila za moža. Njen oče

je videl, da ne bo mogel ničesar opraviti proti hčerini trmi. Obrnil se je na policijo, naj poišče Milorada in naj ga privede k njemu, kajti že se je vdal in na ta način hotel prekiniti nesrečni molk v hiši. Vsi napori policije pa so bili dosedaj zaman, kajti nikomur ni znano, kam je odšel Milorad. Morda ve zanj samo Bosiljka, ona pa noče govoriti.

Se danes po šestih mesecih sedi Bosiljka nemo v svoji sobi v lepi Sofiji in čaka, da se odpro vrata in da stopi k njej izvoljenec Milorad. Zadržala se je, da bo šele takrat odprla usta in po tolikem času spet spregovorila — dobrodošlo dragemu Miloradu.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Torek, 20. oktobra, 11.30 ure: Zakaj moram biti zdrav (gosp. dr. Franta Misa). — 12. Sprehod po Balkanu (plošče). — 12.45 Vreme, poročila. — 13. Čas, spored, obvestila. — 13.15 Baletna glasba (plošče). — 14. Vreme, borza. — 18. Posledni spored. (Radijski orkester). — 18.40 Kazen v sodobni soli (gosp. dr. Stanko Gogala). — 19. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30 Nacionalna ura: Ante Starčević in okupacija Bosne (Kovačević iz Zagreba). — 19.50 10 minut zabave: Foxi mukotoni novosti. — 20. Mali oglasi. — Izvirna zabavna igra v treh dejanjih. Spisal Josip Daneš. (Igrajo člani Narodnega gledališča v Ljubljani). — 21. Josenski motivi v glasbi (Radijski orkester). — 22. Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15 Zvoki za oddih (Radijski orkester).

Drugi programi

Torek, 20. oktobra: Belgrad 1. 19.30 Dueti. — 20.20 Sinfonični koncert. — 21.10 Wagnerjeve skladbe. — 22.20 Radijski orkester. — Belgrad II.: 20. Kongres mednarodne ženske zveze v Dubrovniku (Glavinč). — Zagreb: 20. Verdijeva opera »Ples v maskah«. — Dunaj: 20. Narodna glasba. — 22.30 Klavir. — 23.15 Orkestralni koncert. — Budimpešta: 20. Igra. — 21.15 Sinfonični koncert. — 22.05 Ciganska glasba. — 22.45 Koncertni orkester. — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba. — 20.40 Rossinijeva komična opera »Zakonska posredovalnica«. — 22.40 Plesna glasba. — Rim-Bari: 20.40 Igra. — 22. Cerkveni zbori. — 22.30 Plesna glasba. — Praga: 19.55 Operetni večer. — 20.55 Orkester in solisti. — 22.15 Kvartet. — Varšava: 20.15 Sinfonični koncert. — 22.45 Plesna glasba. — Berlin: 20.10 Orkester in solisti. — Königsberg: 20.10 Lisztov večer. — Hamburg-Frankfurt: 20.10 Narodna glasba. — Köln: 20.10 Zborovski koncert. — Frankfurt: 20.10 Volajska gothia. — Monako: 20.10 Orkester, zbor in solisti. — Strassbourg: 21.30 Sinfonični koncert.

Razdria zaroka.

Važno! Novo!

Dr. IVAN PREGEL

Osnovne črtice književne teorije

broširano Din 24—

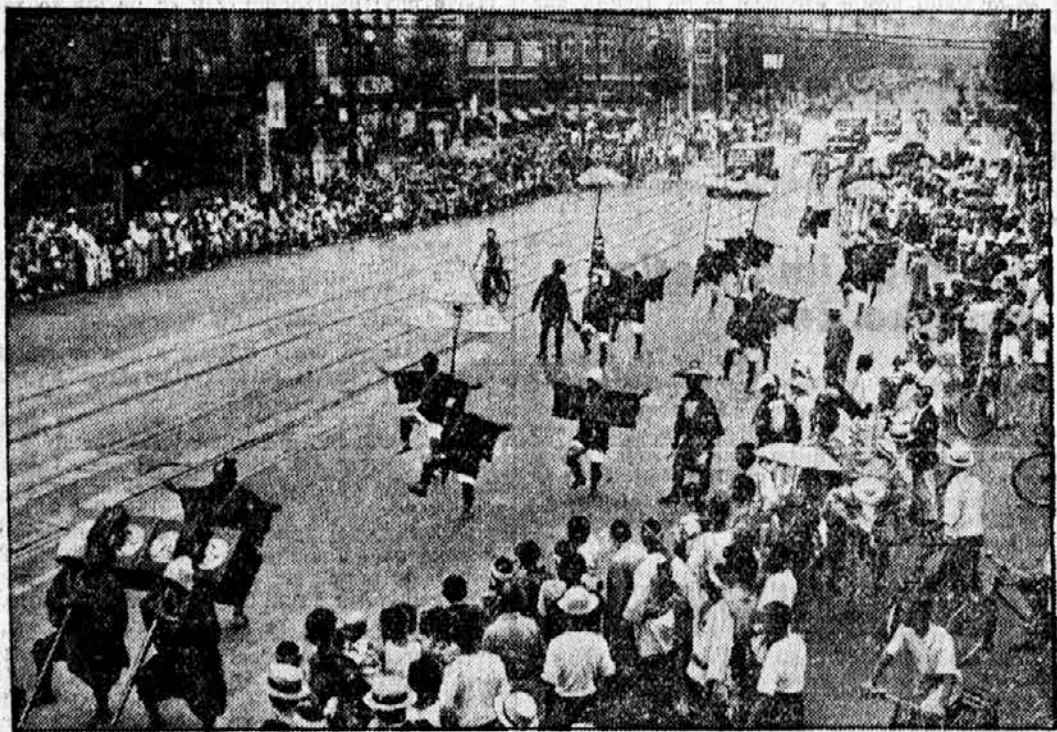
Dr. ANGELO PISKERNIK

Slovarček slovenskega in nek štega jezika

s slovnikiškimi podalki za Slovence

broširano Din 20—, vezano Din 30—

IUGOSLOVANSKA KNJIGARNA v Ljubljani

Svojevrsna procesija na tokijskih ulicah. Po starem običaju udeleženci procesije plešejo med poljo.

Zeleni pekel

Da bi natančno slikal križe in težave te tritedenske poti, bi preveč utrujalo. Zame so ti dnevi prinesli še posebne muke, ker so se mi noge pokrile z nešteti tvori, podobnimi tvorji, zaradi katerih je Urrio trpel v gozdovih pri San Joseu, katere so zastrupljale ihenke.

Moči so mi pojemale. Počasi sem se spreminjal v golo okostje. Tako, da so moji dobri tovariši napenjali vse svoje nežne sile, da bi me odvrnili od težkega dnevnega dela, katerega je bilo več kot dovolj.

Kadar smo prišli na kako močvirno mesto in je bilo avtomobile razložiti ter jim zmanjšati težo, so Urrio, Bee Mason in Tigrovec nosili prtljago po močvarah, jaz pa sem se lepo peljal. Bolj ginljivo, kakor so skrbeli zdaj za me, bi nihče ne mogel skrbeti za svojega tovariša. Bili so nežni, kakor ženske in so mislili na vse.

Ko sem nekega jutra prav zavezaval svoje gnojne in zoprne rane, mi je pomolil svoje bradato obličje med zavesami na avtomobilskih oknih stari prijatelj Tigrovec. Ko sem trgal obveze, ki so se bile z vso silo prilepile na gnojne tvore, sem se zelo napenjal, da mi je to pobralo vse moči.

Nasmehljaj se mi je vzpodbujajoče. »Kar se tiče bolečin, sem naravnost strašen slabši in figovec,« sem stokal.

»To je res ostudna zaveda,« me je tolažil.

»Toda, držite glavo pokoncu.

Potem je odrinil stran, toda vsakih pet minut se je vrnil ter gledal, kako mi je dioksid čistil rane, katere sem moral potem namazati s cinkovim mazilom.

Dan za dnem nas je morila zmeraj ista utrujajoča enoličnost. Vozovi so vsak trenutek obličali v močvirjih, treba jih je bilo potiskati in vlačiti. Toda že po nekaj kratkih metrih je spet zadonel povelje, naj se ustavimo, ker je bilo treba ohladiti motorje.

S takimi napori smo v dvanajstih urah povprečno prevažali slabih osem kilometrov. To je bilo dosti manj, kakor pa so zmogla naša zdelana kljuseta na poti od Gaibe naprej.

To je bilo dolgočasno, naporno, sitno in mučno delo, ki ni bilo zabeljeno niti z najmanjšo nevarnostjo. Zdaj pa zdaj smo prišli do podrtih vasi, kjer ni bilo nobenih domačinov, povčini smo se večji del poti vlekli po močvirjih in močvarastih gozdih.

Nenadno pa je Zeleni pekel ležal za nami in stali smo kar na lepem na blatnih bregovih veletoka Rio Grande.

Ta sprememba je na nas delovala naravnost presenetljivo. Reka je zaradi dolgega deževja narasla do grozanske širine in jo je bilo docela nemogoče prebrsti, naj smo še tako iskali primerne mesta in prostora za to. Neposredno nam nasproti onstran dva kilometra široke, razburkane mirne vodne površine, je ostro molela v nebo mogočna rdeča pečina. Venec gozda je v nevarni bližini strme stene obkrožal njen vrh. Medtem, ko smo stali na dru-

gem bregu in gledali tja, je izdajalska kopa zemlje popustila in mogočno deblo je z žalostno opletajočimi vejami zdrsnilo v praznino. Udarilo je na vodo, da je zaškropil stebel rjavih pen na vse strani, potem pa je drevo z zamolklim šumenjem drvelo v svojo pogubo.

Nazadnje smo že proti večeru vsi utrujeni zapazili majhno indijansko vas, ki je ležala za drevjem na vrhu štirioglatega zemeljskega jezika, ki je molel daleč v reko. Vas je bila tako daleč od reki navzdol, da se v začetku nismo prav dosti menili za njo. Šele, ko smo zagledali, da prihaja proti vasi množica čisto nagih Indijancev, ki so na ramah nosili težke deske, se je vzbudilo naše zanimanje. Šli smo do njih ter se začeli pogovarjati z njimi.

Čisto mirne duše in brez razburjenja so nam dopovedovali, da so izkušeni splavarji in da bodo naše avtomobile spravili vse na drugi breg, brž, ko se bodo narasle vode malo utekle.

Njihov poglavar je bil majhen, debel, bradat možiček, ki se mu je videlo, da ima v krvi še kar zadosti španske krvi. Po obrazu mu je raslo nekaj strnišča. Ta se je postavil poleg našega gramofona, se razkoračil in ga nismo mogli spraviti stran, dokler mu nismo vsake plošče vsaj trikrat ponovili.

Potem je začel mrmrati in je dejal, da bi nas bilo mogoče v dveh dneh prepeljati čez vodo, če ne bo začel dež padati znova. Med tem, ko je to pripovedoval, je metal obžalujoče poglede na nebo, na katerem ni bilo nobenega oblaka, zakaj muziko je rad imel in si je želel nove po-

plave, da bi lahko vsaj še štirinajst dni poslušal naš gramofon.

Naslednja dva dneva smo imeli vsi polne roke dela. Tem prebivalcem, ki so živeli v vasi ob reki, smo bili izročeni na milost in nemilost. Tega so se ti cigani dobro zavedali. Bližnje mesto je bilo tako daleč od tu, da je denar imel zanje prav majhno ceno in vrednost. Zato so zahtevali, da jim vse, kar nam dajo, plačamo v blagu.

Drugi dan zjutraj se je vse moško prebivalstvo iz vasi nagnetlo na svoje splave, ki so bili zvezani iz debelih, začuda lahkih drevesnih korenin, na katerih so Indijanci držali ravnovesje, prav tako, kakor veslajo otroci po kopalščih na svojih gumijastih konjih in kroko-dilih.

Takoj, ko so prišli in se zbrali pred našim taborom, so nam povedali, da so prišli samo zato, da bodo poslušali gramofonski koncert. Če ne bomo tej njihovi zahtevi ustregli, se bodo takoj vrnili spet nazaj v vas in se ne bodo več pokazali.

Mi smo k tej njihovi zlobni nakani seveda kazali prijazne obraze. Obadva naslednja dneva je gramofon prepeval in igral in se smejal po devet debelih ur, da se je razlegalo pod drevjem. Zdaj pa zdaj smo Tigrovec, Urrio in jaz Indijancev v zabavo in v spodbudo uprizorjali boksarske tekme, kar pri modrih gnojnih nogah ni bila tako lahka zabava. Toda moralo je biti, če smo hoteli Indijance zadovoljiti in se rešiti tega sitnega čakanja.